

SIKKERHETS DATABLAD

Gypsum Naturgips

Sikkerhetsdatabladet er i samsvar med Kommissjonsforordning (EU) 2015/830 av 28 mai 2015 om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	17.03.2006
Revisjonsdato	22.06.2018

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	Gypsum Naturgips
Artikkelnr.	41694904
GTIN-nr.	7350007741011

1.2. Relevante identifiserte bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som frarådes

Produktgruppe	Tørrmørtel
Kjemikaliets bruksområde	Puss

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Firmanavn	Weber - Saint-Gobain Byggevarer AS
Postadresse	Postboks 6211 Etterstad
Postnr.	0603
Poststed	OSLO
Land	Norway
Telefon	41 63 50 46
E-post	teknisk@weber-norge.no
Hjemmeside	www.weber-norge.no
Org. nr.	NO 940 198 178 MVA
Kontaktperson	Line Holaker

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: 22 59 13 00 Beskrivelse: GIFTINFORMASJONSSENTRALEN
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Dam. 1; H318;
--	-------------------

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten	Kalsiumhydroksid 2 - 5 %
Varselord	Fare
Faresetninger	H318 Gir alvorlig øyeskade.
Sikkerhetssetninger	P101 Dersom det er nødvendig med legehjelp, ha produktets beholder eller etikett for hånden. P102 Oppbevares utilgjengelig for barn. P103 Les etiketten før bruk. P280 Benytt vernehansker / verneklær / vernebriller / ansiktsskjerm. P301+P310 VED SVELGING: Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P302+P352 VED HUDKONTAKT: Vask med mye såpe og vann. P305+P351+P338 VED KONTAKT MED ØYNENE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P310 Kontakt umiddelbart et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege. P362 Tilsølte klær må fjernes. P501 Innhold / beholder leveres til godkjent avfallshåndtering.
VOC	Grenseverdi for maksimalt VOC-innhold: 0,00 %

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Inneholder ikke PBT/vPvB-stoffer.
Generell farebeskrivelse	Produktet reagerer sterkt alkalisk sammen med vann, av denne grunn må hud og øyne beskyttes.
Andre farer	Ved kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning. Massen blir basisk og virker irriterende på øyne, hud og slimhinner.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Kalsiumhydroksid	CAS-nr.: 1305-62-0 EC-nr.: 215-137-3	STOT SE3;H335 Eye Dam. 1;H318	2 - 5 %

Skin Irrit. 2;H315

Komponentkommentarer	Inneholder kvartsholdig natursand. Respirabelt kvartsinnhold er mindre enn 0,1 % (partikler < 5 micron). R-og H-setninger nevnt i pkt. 3 er listet opp i pkt. 16 med fullstendig tekst.
----------------------	--

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Førstehjelp kan være nødvendig ved svelging, ved sprut i øynene, ved søl på huden. Ta alltid dette databladet med når du kontakter lege eller ambulanse.
Innånding	Flytt straks den eksponerte til frisk luft.
Hudkontakt	Vask straks tilsølt hud med vann og såpe eller et mildt rengjøringsmiddel. Fjern øyeblikkelig gjennomfuktede klær og skyll huden med vann. Ved utslett, sår eller andre hudplager: Kontakt lege og ta med sikkerhetsdatabladet.
Øyekontakt	Ved tilsetning av vann dannes en masse som vil kunne virke etsende på øyet. Skyll straks med rikelige mengder vann i opp til 45 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Ved fortsatt irritasjon fortsettes skylling under transport til sykehus. Ta med sikkerhetsdatabladet. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.
Svelging	VED SVELGING: Skyll munnen. IKKE framkall brekning. Drikk rikelig med vann. Kontakt et GIFTINFORMASJONSSENTER eller lege ved ubehag.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Generelle symptomer og virkninger	I kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning som er basisk og virker etsende på øyne og irriterende på hud og slimhinner. Støv og sand kan rispe og irritere øynene.
-----------------------------------	---

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Se rådene i pkt. 4.1.
-------------------	-----------------------

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slukkingsmidler

Egnede slukkingsmidler	Slukningsmiddel velges ut fra omgivende brann.
------------------------	--

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Ingen spesielle forholdsregler. Produktet er ikke brennbart.
----------------------------	--

5.3. Råd til brannmannskaper

Brannslukningsmetoder	Ingen spesiell brannslukningsmetode angitt.
Annen informasjon	Brannslukningstiltak tilpasses omgivelsene.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTILSIKTET UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Generelle tiltak	Unngå støvdannelse og spredning av støv. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Bruk nødvendig verneutstyr. Se punkt. 8.
For innsatspersonell	Reduser støving til et minimum. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå innånding av støv – sørg for tilstrekkelig lufting eller passende åndedrettsvern (se pkt. 8). I kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning som er basisk og virker etsende på øyne og irriterende på hud og slimhinner. Bruk egnet verneutstyr (se pkt. 8)

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Unngå utslipp til avløp, kloakkledninger eller vannløp. Samle opp søl/spill i sand, jord eller annet egnet absorberende materiale.
--	--

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Opprydding	Bevar og fjern spill i tørr tilstand om mulig. Oppsamlet materiale kan blandes med vann for herding. Bruk godkjent industriell støvsuger for fjerning av pulver.
------------	--

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Informasjon om sikker håndtering, se kapittel 7. Informasjon om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8. Pulver og ikke herdet masse behandles som farlig avfall (se pkt. 13).
-------------------	--

AVSNITT 7: HÅNTERING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering	Unngå håndtering som fører til støvdannelse. Sørg for god ventilasjon. Unngå innånding av støv og kontakt med hud og øyne. Bruk hensiktsmessig verneutstyr (se pkt. 8).
------------	---

Beskyttelsestiltak

Tiltak for å hindre brann	Ikke relevant.
Råd om generell yrkeshygiene	Sørg for egnet avtrekksventilasjon ved maskiner og steder hvor det kan dannes støv. Vask hendene ofte og skift arbeidsklær etter behov.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring	Oppbevares utilgjengelig for barn. Papirsekker lagres slik at de ikke kan revne. Oppbevares tørt. Oppbevares i lukket beholder.
Forhold som skal unngås	Ved kontakt med fuktighet eller ved tilsetning av vann dannes etsende kalsiumhydroksidløsning. Massen blir basisk og virker etsende på øyne.

Betingelser for sikker oppbevaring

Krav til lagerrom og beholdere	Oppbevares tørt i lukket originalemballasje.
--------------------------------	--

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Anbefalinger	Oppbevares utilgjengelig for barn.
--------------	------------------------------------

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL / PERSONLIG VERNEUTSTYR

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Kalsiumhydroksid	CAS-nr.: 1305-62-0	8 t. normverdi: 5 mg/m ³	Norm år: 2009
Totalstøv		8 t. normverdi: 10 mg/m ³	Norm år: 2009
Respirabelt støv		8 t. normverdi: 5 mg/m ³	Norm år: 2009
α-kvarts, totalstøv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 t. normverdi: 0,3 mg/m ³	Norm år: 2009
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: K	
α-kvarts, respirabelt støv	CAS-nr.: 14808-60-7	8 t. normverdi: 0,1 mg/m ³	Norm år: 2009
		Grenseverdier, bokstav Bokstavkoder: K	

DNEL / PNEC

Komponent	Kalsiumhydroksid
DNEL	<p>Gruppe: Konsument</p> <p>Eksponeringsvei: Langsiktig (gjentatt) - Innånding - Lokal effekt</p> <p>Verdi: 1 mg/m³</p> <p>Gruppe: Konsument</p> <p>Eksponeringsvei: Kortsiktig (akutt) - Innånding - Lokal effekt</p> <p>Verdi: 4 mg/m³</p>
PNEC	<p>Eksponeringsvei: Ferskvann</p> <p>Verdi: 0,49 mg/l</p> <p>Eksponeringsvei: Jord</p> <p>Verdi: 1,08 mg/l</p>

8.2. Eksponeringskontroll

Varselsskilt

Forholdsregler for å hindre eksponering

Egnede tekniske tiltak	Øyeskylleflaske skal være tilgjengelig på arbeidsplassen. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon.
Instruksjon om tiltak for å hindre eksponering	Normale forsiktighetsregler ved håndtering av kjemikalier skal følges. Unngå kontakt med mat, drikke eller dyrefôr. Unngå kontakt med hud, øyne og klær. Fjern umiddelbart tilsølte klær. Hygieniske forhåndsregler: vask hender før det spises, drikkes eller røykes, og før toalettbesøk. Etter avsluttet arbeid anbefales å bruke en fetende hudkrem.
Tekniske tiltak for å hindre eksponering	Sørg for egnet avtrekksventilasjon ved maskiner og steder hvor det kan dannes støv.

Øye- / ansiktsvern

Nødvendige egenskaper	Ved fare for sprut, bruk godkjente vernebriller eller ansiktsskjerm. Bruk støvtette vernebriller ved risiko for støvdannelse.
-----------------------	---

Håndvern

Egnede hansker	Nitrilimpregnerte bomullshansker Andre hansketyper kan anbefales av hanskeleverandøren.
Egnede materialer	Neopren, nitril, polyetylen eller PVC

Hudvern

Egnede verneklær	Benytt langarmede verneklær som beskytter mot mulig hudkontakt. I kontakt med våt mørtel bør det brukes vanntette klær og støvler.
Ytterligere hudbeskyttelses-tiltak	Det anbefales at man vasker seg eller dusjer og deretter bruker en fuktighetskrem på den eksponerte huden.

Åndedrettsvern

Opgaver som trenger åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon eller hvis det er fare for innånding av støv, må det brukes egnet åndedrettsvern med partikkelfilter (type P1).
------------------------------------	--

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Pulver
Farge	Hvit/off-white
Lukt	Luktfri
pH	Status: I løsning Verdi: 10 -12 Kommentarer: Blandet med vann
Smeltepunkt / smeltepunkt-intervall	Kommentarer: Ikke relevant
Kokepunkt / kokepunktintervall	Kommentarer: Ikke relevant
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke brennbart.
Ekspljosjonsgrense	Kommentarer: Ikke eksplosivt
Bulk tetthet	Verdi: ~ 890 kg/m ³
Løslighet	Medium: Vann Verdi: 2 g/l Temperatur: 20 °C

9.2. Andre opplysninger

Fysikalske farer

Innhold av VOC	Verdi: 0,00 %
----------------	---------------

Vannreaktivitet	Reagerer (herder)
-----------------	-------------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Reagerer med vann og herder.
-------------	------------------------------

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen kjente.
-------------------------------	---------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Holdes borte fra fuktighet.
-------------------------	-----------------------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen kjente.
----------------------------	---------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold.
-----------------------------	------------------------------

Annen informasjon

Annen informasjon	Ingen kjente.
-------------------	---------------

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Komponent	Kalsiumhydroksid
Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Oral Verdi: 7340 mg/kg Forsøksdyreart: rotte
	Type toksisitet: Akutt Testet effekt: LD50 Eksponeeringsvei: Dermal Verdi: > 2500 mg/kg Forsøksdyreart: kanin

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt	Støv fra produktet er kvartsholdig. Ved kontakt med vann dannes kalsiumhydroksid, som er etsende.
----------	---

Innånding	Støv kan irritere luftveiene. Hyppig innånding av støv over lengre tid øker faren for å utvikle lungesykdommer.
Hudkontakt	Langvarig kontakt kan gi svak irritasjon.
Øyekontakt	Fare for alvorlig øyeskade.
Svelging	Kan forårsake ubehag ved svelging.
Allergi	Ingen kjente.
Arvestoffskader	Ikke kjent.
Kreftfremkallende egenskaper, annen informasjon	Ikke kjent.
Reproduksjonsskader	Ikke kjent.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Komponent	Kalsiumhydroksid
Akutt akvatisk fisk	Verdi: 160 mg/l Testvarighet: 96h Art: ferskvannsfisk
Komponent	Kalsiumhydroksid
Akutt akvatisk alge	Verdi: 184,57 mg/l Testvarighet: 72h Art: ferskvannsalger
Komponent	Kalsiumhydroksid
Akutt akvatisk Daphnia	Verdi: 49,1 mg/l Testvarighet: 48h Art: Daphnia magna
Økotoksisitet	Produktet forventes ikke å medføre risiko for skadevirkninger i miljøet.

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Biologisk nedbrytbarhet	Kommentarer: Ikke biologisk nedbrytbar.
-------------------------	---

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	Bioakkumulerer ikke.
---------------------------	----------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Ikke ansett som miljøfarlig.
-----------	------------------------------

12.5. Resultater av PBT- og vPvB-vurdering

PBT vurderingsresultat	Inneholder ikke PBT/vPvB stoffer.
------------------------	-----------------------------------

12.6. Andre skadevirkninger

Miljøopplysninger, konklusjon	Når produktet brukes til de angitte formål og håndteres i følge bruksanvisningen, utgjør produktet minimal risiko for negative miljøbelastninger.
-------------------------------	---

AVSNITT 13: SLUTTBEHANDLING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Tørt materiale feies eller støvsuges opp. Unngå støvdannelse. Rester deponeres på godkjent fyllplass. Stoffet er ikke farlig avfall. Små mengder kan deponeres sammen med husholdningsavfall. Mulig avfallskode for emballasje: Papirsekker: EAL 150106 Plastsekker: EAL 150102
Avfallskode EAL	Avfallskode EAL: 170802 andre gipsbaserte byggematerialer enn dem nevnt i 17 08 01
EAL Emballasje	Avfallskode EAL: 150106 blandet emballasje Klassifisert som farlig avfall: Nei Avfallskode EAL: 150102 emballasje av plast Klassifisert som farlig avfall: Nei
Annen informasjon	Tørt pulver kan anvendes/gjenvinnes som mørtel eller tilsettes vann for herding. Gipsavfall skal deponeres i celler der det ikke mottas biologisk nedbrytbart avfall.

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

Farlig gods	Nei
-------------	-----

14.1. FN-nummer

Kommentarer	Utgår.
-------------	--------

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Utgår.
-------------	--------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Utgår.
-------------	--------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Utgår.
-------------	--------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Utgår.
-------------	--------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Utgår.
--------------------------	--------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Produktet er ikke underlagt internasjonale forskrifter om transport av farlig gods (IMDG, IATA, ADR/RID).
------------------------------	---

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM REGELVERK

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

VOC	VOC vekt %: 0,00
EU-direktiv	Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH).
Referanser (Lover/ Forskrifter)	Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) (kandidatliste, vedlegg XIV og XVII). Registrering, vurdering, godkjenning og restriksjoner av kjemikalier. Forordning (EF) nr. 1272/2008 (CLP). Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger. Biocidforordningen (EU) nr. 528/2012 Direktiv 2004/42 / EF (VOC), jfr. § 9 Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften). 01.06 2004 nr. 930, med endringer. C&L Inventory (vedlegg VI i CLP): Liste over farlige stoffer. Administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfæren. Transport av farlig gods: ADR, RID, IMDG, IATA.
Deklarasjonsnr.	617713

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Denne informasjon gjelder kun ovennevnte produkt, og behøver ikke nødvendigvis være gjeldende om produktet brukes sammen med et eller flere andre produkter, eller som del av en prosess. Databladet er laget på basis av opplysninger gitt av produsenten. Det er den enkelte mottakers plikt å sørge for at informasjonen gitt i dette sikkerhetsdatabladet blir lest og forstått av alle som bruker, behandler eller på noen måte kommer i kontakt med produktet.
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	H315 Irriterer huden. H318 Gir alvorlig øyeskade. H335 Kan forårsake irritasjon av luftveiene.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Dam. 1; H318;
Ytterligere informasjon	Om produktet bearbeides mekanisk etter at det er hardnet, utvikles det kvartsholdig støv.
Versjon	7
Utarbeidet av	Line Holaker

NOBB-nr. 23596406

URL for teknisk informasjon <http://www.weber-norge.no>